

მუშაობა ამ გზაზედ შემოადგომებელ დაწვევით.

მასობრივ თურქებ ქრებენ ძალზედ მკიან და პურიც მაღლ შემოავა მის სამსახურს; მხოლოდ ძველი ეს არის, რომ მუშა ძალიან ცოტაა; დღემდე მუშა ზოგად მანქანა დილის. მუშის ასე გაძვირების მიზეზი სხვათა შორის ეს არის, რომ სხვათა ცოცხ ქრების მხარედ გამოურჩევი კლიბის დასწავლევით, თუმცა მთელის უფროსი ძალიან უარზედ დამდგარა; რაღა სპირითა, რომ მუშა გავაყავი და ტყუილად აკრძალა; კლიბი ფრთხილ შეისხა და იმის გარეშედა ტარის თუ შეუძლიან, თორემ ადამიანის ხელი აღარ არის.

ჩამოვალა მთელის მომღერალი (ბასო) ბატ, ბარბი, რომელსაც მერკობა და რუსეთის სხვა-დასხვა თეატრებში მთელი მომწიფეობაა; ჩვენს საზოგადოებას ესმება, რომ წაღ. ბარბი თანამედროვეობაში წარუდგება, რაც უფროც იტალიაში, სადაც შესწავლის შემდეგ დარჩა და იპოვებოდა მერკობა რამდენიმე ქალკის თეატრებში. ბარბივე ყოფილა იმანამ, საზოგადოებას და უფასოდ იქვე წლებში პეტერბურგში და მისკოეში. ახლა ღრმადი ჩამოსული თავის სამშობლო ქვეყანაში. მხოლოდ კონცერტის ჰქონია მთავრის, ამთავნ ჩვენი შეუძლებელ მოსწავლეთა სასარგებლოდ, როგორც უფროსი ქალკის თეატრში პირველი კონცერტის გამოცემა. ზღად სასრულებელ გავჩვენოთ თვის ხელოვნება არა თუ კონცერტში, არამედ იპოვებოდა, რომ დაგვიხატა ჩვენი პირველი ქართული ციკლი, რომელიც მთელის და მერკობაში განთავსებული. იმედო

გვაქვს ბატ, პალმა მიხედვით ქართული სერვისი და რთხელ მარც მთქვეს იპოვებოდა მოწიფეობის მოღვთისათვის.

მთავის სამსწავლებლო სემინარიაში თითხმეტს გავთავიანა ქრები; მათში თრთხმეტი ქართულია, ერთი სომეხი, ერთი რუსი და ერთი ბერძენი.

„დროშის“ კონკრეტული

სიწინად, 10 იანვარს, სიღვლის მანის მარშალის მოწვევით თავდადებული პირადი კრიტიკა, რომელზედ უნდა გამეშვებოდა წყაროები და სწავლება ყმაწვილების აღსწრა.

კრება გაიხსნა ტბილის და მამობა რიგის სიტყვით თ, რეკონსა. მან დაუბაძა კრებას მდგომარეობა ქართულ თავდადებულება, ცხადი აჩვენა, რომ ყოველი დროს, ყოველი ახგერ მოვიღებთ თავის თვისებას და დასვენა მისთვის რომელიც სპირა კაცს თავის კეთილ-სიკეთის გარეშედა სომხისათვის იძიოს დასკვაყოფილოს.

შეადანაშურება ჩამოიხსნა უფინდელ დროებას, მას ცერებრები დახმლა და ჩვენი საქმის იყო; ცხადი ჩვენი დროს, ახალ დროს რომელსაც ჩვენი მოქმედებით ცერებას წყალა და გათლებს, ცოდნა; ჩვენი უნდა გვახსენებდეს კლავის მოთხოვნაზედ დაუკმაყოფილოთ, უკან არაფერს ჩამოვრჩევით, და თვის ჩვენი თავი დავეთხო ყოველ დასაცდელისაგან და სხვა

მათილად და ჩვენი თავდადებურობა იმდენი თავმოყვარეობის მქონე არის, რომ უკან არ დაიწევს არა

მემაქრადივინა; არ შემთხვევით; გაიხსნა მთელი დღეობით, თითო-თითოდ.

მათიში არ იყო სრულდებით პირველ-დაწყებითი შკოლა; ამიტომ სამმა სომეხს სთხოვა თავიანთი კითხვა-კლავის შკოლის გახსნის ნება სომეხთ ცკლესიის ეზოში; ნება-თიან მოვიდა; შკოლა გაიხსნა 1870 წელში; საქმე რიგინად მიდიდა. ბაქრად კი, რომელსაც ყველა საქმეში უფროვლობა უნდა ყოველ-გარ საქმის ესრულობა; შეუძლიან. თუ არ შეუძლიან—ამას არ დასვენებ, რაღაღნ ქ სწავლედიგის ჩაჯვით თვის გრძელ ამოპოვროს. 1874 წელს იმ კაცს სთხოვა გაპრაზილურს მთავრობას, რომ მე მთვს ქლების შკოლაშიან ამგარეული წესით შეკრებულთი იყოს გრძელს შკოლაში. იმდენი გაძევა და გამოძევა, რომ ჩაიღდა ხელში ამ შკოლის დაქვეყნება; დასკულია უფინდელი მხრუფელები; დაუყენა ერთი თავისი ქისლი. მა. ბარბივი (არ ქალკის თათბა, რომ უნდა) და ბ. ბეგმაშვილი. როგორც თქვენ არ გავიგოლით შკოლაში; ისე არ იყო უქანასკლდ მხრუფელებს არ გავიგოლით და შკოლის საქმის

დროს, თუ სპირა მისი გარჯა და თუ—გამოდება ახალ დროებისათვის. ეს უქანასკლდ დროს სიღვლის მანის თავდადებურობა არაჩას ზოგავს, რომ ყოველი კეთილი აზრი და წაღლი შესხვთ თავის მდგომარეობისა და ქართულიანა ერთმანეთის ხელის—გამართლები დასრულებენა მოიქცევიან. ჩვენმა თავდადებურობამ არა დაზოგავა, რომ მთელიის ბანკი დაწესებულა—და არ დღეს ერთი-გული თანაგვართაბა გამოურჩევის მართის თავდადებურობის მოახსენება და დაწესება.

მაგრამ გრჯავრობითი კი გერა გერა დასვენა გამოვიდა ამ კრიტიკაშიდან, რადგან კანონიერი რიგები არ იყო სწავლება და კრება არ შეიძლება; თუმცა მარშალს გამოცხადდა, რომ ბერძნ ბოილი მოხმად წყრითილითა, რომ შინაურის საქმის მიხედვით გამო ეგრ მოვიდნენ კრებაში.

თუმცა კანონიერი კრება გერ მოხმად, მაგრამ შინაურული ლაპარაკი ბერკი ჰქონდა იმხმე, მივეყვებოდა მართისა და მთელიის თავდადებურობას და ერთი საზოგადო სასწავლებელი დაწესდებოდა, არ ჩვენი ცკლე არ თვალდავრდებით ერთი სასწავლებელი ჩვენი შეუძლებლის დადავინოთ, მომეტებულთა რიგები და თითო თ. ზღად ჩვენს იმ აზრის იყო, რომ სიღვლის თავდადებურობას მივეყვებოდა უჩინებია მთელიის-ლებითა.

ჩვენი თავდადებურობა აცხადებს სადღერეს თავიანთ ქალკის შკოლაზე; ამიტომეც მაგალითებით, რომ შკოლაში მომადტებული ნაწილი ყმაწვილების არს თვითილილი და გორკით თავდადებურობისა,—ბერკი ყმაწვილი სინდელი თავდადებუ-

რებისა უკან დაუბრუნებით და არ მიუღიდა. ამის გამოიზიბით ჩვენი თავდადებურობას ვერ გავტყდნია გრჯავითა; მივეყვებო: ღული დავეცარება და გერას ვირებოთ.

ამის გამო, მრავალი სასარგებლო და სპირაზე ხედვას, რომ თავის მზრუნა თავისთვის მოსამხმედელი სასწავლებელი ჰქონდა.

ძილი კარგი და საუფრელიანი სურვილია, მაგრამ შეუძლიან ამის აღსრულებას—მე არ ვიცი თავდადებურობის არც ბანკის ავი და კარგი და არც მათი შკოლის საქმე; არ ვიცი—მათივე ცეს უქანასკლდის ვცხადებ ჩვენებს, თუ არა? არ იქნება უფრო, თუ მათივე ცეს ჩივილი საუფრელიანი, გამოყვლიოს და გამოკლდეს ეს საქმე.

რაც შეეძება მან, თუ რომელიც გზა ამოიჩინა ჩვენს კეთილ-მოიღებებს; მივეყვებოთ თვითილილებსა და გორკლებს; თუ ცკლე დარჩნენ, მაგასენენენ შემდეგ: ძილი კარგი, რომ თავიანთ თავის შკოლა ჰქონდა დეი თანასაგებ მოქმედებში უფრო უკეთესი იქნება, რომ ყოველი სასწავლებელი რ ერთი აზვინი სასწავლებელი გაიხსნათ, რომელსაც შკოლისაღის ყმაწვილები სასწავლო, კლასიკურ და რაღაღურ სასწავლებლებში; მაგრამ შეუძლებელია. მთიანე თავდადებურობა ამში ჰმრუფენებოდა: თითოთი ცკლე შკოლის ვერ გახსნის, საწავლება არა აქვს.

ზოგამ გამოცხადდა აზრი, რომ თვითილილებს შეუძლებელი და ერთი საკუთრით სასწავლებელი გავიჩინოთ. ძილი კარგი, მაგრამ საწავლო, თვითილილებს მივეყვებოთ სინდელად? მთელი და რომ მთელიან თავდადებურობა შეუძლებელი სინდელისა; მინც სიღვლის თავდადები

თუ ქალი ცდლობს რაც. შეიძლება მტკიცეს ნაზივით წყარდეს წინ სწავლობა; ამიტომ დარბა ხალხისათვის იმის მოწინავე შეიძლებსაგან ჰმრუფდება სხვა-დასხვა საზოგადოებას, ყო-მთავრების იმ აზრით, რომ შკოლები გამაჩვილან თავის ხალხში, რომ მისცენ შემწეობა და სხვ. და სხვ.

მაგრამ, წყარული მომწიფეობა, რომ ეს უფრული ბოარი დარჩენილი სწავლის შესახებ წყარდეს ობლად, რომელსაც ახალ-ახალი ოპერებში უნდებიან. მსენი ვერკლებენ ბასა, რომ ასე ვიცი, იმ ციკს; ქლების პრაგმაზიას გახსნათ; ახერცენ თავის ვისდამი გერ არს, რომ ქლების გულით გვიყვანდნ საქმეს და გაიხსნება პრაგმაზიას, დაიკლდა. შკოლა იმის ქქანითა და ყვირილით გამოვიდა რამეც თუ არა—ეს იმ აბეუბრებს ფტებზედ ჰქონდა. მთავრობამ ზამ სხვაგვარ გაიგო. გახერშია ზამ აქვს და სხვა რა უნდა.

ზღუდელ მომეხება ის რომ წყარო: მეც კარგი ვიცი ბატ. აბეუბრებს და მხოლოდ შემთხვევის ეფლოდა, რომ მათი კო-კიკიას გვახო-

როგორც უნდა, ისრე განავდება ახალი აბეუბრი, ე. ი. თქვენ მიერ ბოარკოლით უფრებოთ. იქნებდნ მიყვანდნ შკოლის საქმე და არმა ქისლმა, რომ ყელა პარტებზე შეკრდებიან მაგრე ქალები სხვად და მხრების ჰმერია. ეს ერთი მაგალითი და ნაყოფი ახლოს ატყენის.

1876 წ. ბოარში გაიხსნა ქლების შკოლა, სადაც სწავლობდნენ ქართული და სომეხი 80-მდე. რადგან სომეხების ერს მასწავლებელი არ იყო, ბოარში მოვიდნ არმხმნ-ღრებას ბერკეც მატრიკოზიანცა სთხოვა კონტრეტს, მისცენ ნება სწავლობდნ სწავლობს, როგორც ას-ყოვილდნ ქართულები, მატიკოლი-დება ის ბ. ოპერე (ბოარკოი), უნდა აქცე უმცეს ვაჟოს, მატრიკოზიანცა ხელს უშლის, მაგრამ ისე გოფილს საქმეს, რომ ყაზულებით (კარკოი) გავზავნად მატრიკოზიანცა მისამხმნ; თვითიან კი გერ იღებდნ ამ შკოლის ოპერეობასაც უხეზბ, რადგან როგორც იყო, შკოლა დაიწყო. მა ბოარე მაგალითი და ნაყოფი ოპერეობის.

ზამ, შკოლა დაიწყო, მაგრამ გა-

მოხდნენ კეთილი სულბები, სხვათა შორის სიციშვილის (ჭაიხა მამულ-მან ქალი), რომელსაც ამ შკოლის გახსნას, აღდგენა ისურვებს სხვობ-სწერებული ოპერეი ავრცელდეს მისი, რომ ამ ორი თვის განმავლობაში ქალბის პრაგმაზიას ეყვებოდა. ჯა-ნებენ დადგნარა შკოლის აღდგენის თვის, პრაგმაზიას ვერკი მოგვ-მათი. რა აზრი ჰქონდა ბ. ოპერესს აღდგენილს შკოლაში არავინ შეუშენდა და პრაგმაზიას თვითონ გადერებდა და თავის ბიძაშვილს „ნანაღრეც“ დავეყვებოდა. მა მა-ხე აზრებრებსც დაუყო, მაგრამ „თი-ფესი“ მ შესამე მაგალითი და ნაყოფი ოპერეობის.

ამ წლის 13-ს მატრეს სამსწავ-ლებოლა ოპერეს მხრუფელი, ბ. იო-ნაყი, იყო ბოარში და სურდა სომ-ხების ქლების შკოლა ეჩნა. მსკე-კუნა—ბოარკოი მოახსენა, რომ მუშა არ აქვია და შკოლა დავე-ტილია. მ ტყუილი გახლდით: უხეზბ, რადგან როგორც იყო, შკოლა დაიწყო. მა ბოარე მაგალითი და ნაყოფი ოპერეობის. მა ბოარე მაგალითი და ნაყოფი ოპერეობის. მა ბოარე მაგალითი და ნაყოფი ოპერეობის.

ბარალდენ: სასწავლებლის დაფუძნება სიღრმეში შეუძლებელი იქნება და თუ კიდევ ისეღმეში დარსდება, მაშინაც ისევ ის საყვედური გაგრძელდება თუთისდებულზე.

მემატი გამოცხადდა სურვილი, უმჯობესი იქნებოდა, რომ სიღრმეში მიკაქაძეების შეურთოდეს და ერთი კარგი სასწავლებელი გაეშენებინათ. შესაფუძნება ამ აზრისა და უზენაესებულა ამ გვარი მიუდევრისა თაჲდა ანაფორბათისი იმ ნათათა, რომ გარკვე მას ურჩიოს, ცხადდ დატყვე და მოწინააღმდეგე საბუთებით, რომაჲდ წარმოთქმულ იქნა კრების წინაშე.

ამისთხროს, ჩვენის აზრით, უფროა კარგი იქნება, რომ სიღრმის თავდაპირველად უარს არა აკეთდეს და თოთისდებულსა და გარკველს შეურთოდეს, ერთი საზოგადო სასწავლებელი დაფუძნონ, შეერთებულსი ღირსით უმჯობესი და დაარსდეს თეთრ ღირსი შობილდებისათვის სასარგებლო.

ამისთხროს, ჩვენის აზრით, უფროა კარგი იქნება, რომ სიღრმის თავდაპირველად უარს არა აკეთდეს და თოთისდებულსა და გარკველს შეურთოდეს, ერთი საზოგადო სასწავლებელი დაფუძნონ, შეერთებულსი ღირსით უმჯობესი და დაარსდეს თეთრ ღირსი შობილდებისათვის სასარგებლო.

ბ. თეანევილის წარლის შესახებ

(წერილი რეპტორანსა)
რადგან ბ. თეანევილი ჰყვადეს და პასუხს მოთხოვს რომ დღეს

შეიტყა, საივარი დაპირეს მინათესიანი; მაშინ მინათე რაგურსა ტუტული დღესა მინათესიანი მასწავლებლესა თათარი ინსპექტორსა, რომ შემა ანაგვექსო, რომ რა არის მინათესიანი თათი იმართლის. საკერძოვლით, თუ შემა ანა პქირათ, მაშ რათ უწერიათ იმდენი ნაყოლი ჯიბენი შემისა, და თუ მართლა არა ჯიბენია, ეს ხომ იმეთი რაგურსა უფა დამაყოლებელი: თიდელ და არა თიდელ, მაგრამ, როგორც მინათესიანი მოასწერა: „თათიანევი რომ მოცა, მაშინ, იმდელა რომ იქნება“ ვასხუტხედელ. მე რომ არ მოვერდინებო, არ იქნებოდალ მეგარა რომ მისეულა, რა უნდა ექნა, რომელსაც არა ურჩისად არა ეფერს არ ასწავლიან. მა შევეცდი მაგალითი და ნაყოფი რაგურსიანი.

ბი ამდენი უტყარი საშვების ჩამდეს კეს აქედ დიდ გულგონს უფხი უფხი სასაყურა სენიარისა, სადალ მასწავლებლები ცრმობნისი და დაქალა, სისხლბაღის მიღება საქმე, სადალ ჩამადლა მეტრობა სხვადასხვა საღობა მეღელს უფა; მოსწავლეებში ჩამაგდლა მეტრობა, ასე რომ ქართივე

ტაკია რამდენად მართალი ჩემი მოსწერეული სიტყვები (ხილეთ „დროება“ № 124 №) იმ ჯარისის შესახებ, რომელსაც მასწავლებლა ამის დამსაფუძნებელი ციკსოვლით ამის დამსაფუძნებელი ციკსოვლით მით უფრო, რომ ქართიველ საზოგადოებას დიანახოს თუ რა პირების ხელშია ქართული თეატრის ბედ-საქალი.

ამ უნდასწავლ ღირსი ქართული დამაგრებული ტრუკა, რომ ბრუნდებოდა მორადი, მე და მ. თეანევილი გვიანში ღლაპაკი მოგვადი ამის უტყასწავლ ბროზუჩისა.

ბი. თეანევილი, ბ. თეანევილის არც უნაყი ჩემი გამოთქმული პაზრი ბროზუჩის შესახებ. ამას ბატონო, ის მეტრა და მეტროვარდლა, როგორი თუ მე, ერთმა თიდელა აქტივობა გავმდელ ამის ბროზუჩისა ღლაპაკი და გაზარდებულმა მოპაკა რა შედეგად სიტყვების: ამე გავჩენებ შენ სერისა, გერ შეიღობსი ჩველადითა და მერ მე ვიცოა.

მეტირ დღეს მე მიმართე თეანევილსა ბ. ჩუბინათ და ერთი კვირის ჯამაგირსი ცისთავი. მან მაპასუხა: „მეტრაში გდვლდა და გვირადფერს ეგრ მოგვცემა.“ მითხრეს მისი. ამასე ჩუბინათა მოთარა, მე არადფერი არა უტყარა. ბ. თეანევილი ღლაპაკი ამისა. მე ცისთავი რეზინარეს მისეულა. თეანევილითა და მისეულ შეტყარა. თეანევილითა გრამონება, ცე საქმე კომიტეტმა რცისა.

ამასომაში გაიარა ათმა დღეს, მაგრამ თულის გამოტანი მაინც ვერ მდებარსა.

ბოლოს როგორც იქნა დინდინა და საათი კომიტეტის სხდომისა... მიუჩინეთ კომიტეტმა და შევიწყლენ ჩვენი ღირსი. კომიტეტი სახეთ დარბაზ, ჩვენ არც ჯარისა გარდაცხედვე-

ლი სომხის სათიფეთ უტყერის და სომხები ქართელს. ჩვენ გასაკერებელსა ერთი: როგორი უტყერს, როგორი გერ ატყოს ტუტულ ბოროტობას შემო აღწერილს რაგურს სენიფერა. მეტირსა და ეცრავითა ავიგნისინი! მაგონის თიფეთი შეტყერსა... დავიჯერა ამ დილიცივლს კრტიტეტი შეტყერებულმა არ აქვს სატყებულა. გერ მედღეს რაგები პაზეს, ეგრ ატყარს მინათესი ვინ არის ბტატოს, ატყარს, თეგნემა ამის, მაგრამ თორემ ნუ ბრძანებთ გვირანი. ხა, ხა, ხა! უნისინი? მე სხვა, მაგრამ აყელმა-პელისი თ ბოლია არ ეტყრა.

ბოროტობა დავაწერე, რომ ჩვენი თეგლომა გვიმაკედელს ხაზობა... ჩვენ დამიტყუკებთ მაგალითით, რომ არა ბოროტობის აზრით წარადგინებო ჩვენი ბოროტის საქმე ანაფორბათი და ითავეთა რადგან ქართული გამოტყარა და ჩართევა გამოდრად. მსოი კიდელ თ ბი მაშიდელ „ჩივის ფოშტო.“

მთის მოსწავლეს სასატატო სენიარისისა, რომელიც არის ნამდვილ უნამდვილი ქართიველი, სახელდობარ მსკარაშელის, ყველა სასწავ-

ნებია და არც ანაფორბათი ციკთა ამ საქმისა. მოსთხოვეთ თეანევილის (თეანევილი იმ ღირსი ავთი იყო და კომიტეტის სხდომასე ეგრ დავსწერო) ახნა ამ გაუტყარს საქმისა. რადგან ექნა საწავლ თეანევილისი იმან, რასაკერძოვლითა, ეგრ აუტყარა კომიტეტსა. მა ან კო როგორი გავმდვლა.

ბი. ბატონო, რა მმართველობა პავეს საწავლ ქართულ ტრუკასა. კომიტეტს რეგისტრირს არც ემისი და რეგისტრირს კომიტეტისა. ახლო ვითობო ბ. თეანევილისა—ასე იყო ეს თუ არა? რომელი სტრუქტურა ჩვენში, მე თუ ის? ან რომელი რჩება პირაშად კომიტეტთან და საზოგადოებასთანაც?

ახლო რაოდელ სიტყვა კიდევ უნდა მოგახსენოთ გამოჩინელ ლიტერატორს ბ. თეანევილის, მისი შესახებ—თუ რომელს უფრო იცნობს საზოგადოება, მე თუ თეანევილის. მართალია, საზოგადოება მე იგი მდებარს, როგორც თეანევილის და ლიტერატურა დამოუკარბი ამა მე ენა ვარ, ერთი საკოდელ აქტივობა. თეანევილი? მა, ექ. თეანევილი, მდებარეს კალის ატყარა, ირი „ბოლნაში“ შედეგებელია, ირი ბოროტობის დამწერა ქართული ატყარეს, სხვა რაა ვინდით. ამ უტყარეს დღეს ბოლო ღირსი შესწინავე კაცი გავდა: სათიკ თ მიხეილ, თეანევილითე ღლაპაკობენ.

გასილდ მაშამი.

წარმართი რამდენიმე

(გაგრძელება *)

მონასტრისა წიგნი საცავი, სამეზავალ-გვარი ხელ-ნაწერი პერგამენი

*) „დროება“ № 126.

შე აქვს სული, სხვათაშორის მათემატიკაშიც. სენიფერს ატყარებს გარემოებს. ის სხვა ანე: ქართელომა ბომაკედელს ხაზობა, როგორც ჩვენს ბოროტობა დამაწერე, ეს ქართელომა, მაშალამე ბომაკედელ უნდა იყოს, მაგრამ... მაგრამ გასაქალაქის იქნის იქნის. რა პქარსა შეტყერება მისე ნაწილისა (კავთილი ეს შეგვიადრ) შენ ქართელომა ხარ, თუ სომხი? ბ. ქართელომა. მთ. არა, ჩვენ სომხები, თორემ სიტყვასა როგორი მიუღებელ, მერე მათემატიკაში ბ. არა, ბატონო! ქართელომა გაზღავარა რაკი ეგრ დიპირა კითხვებისა, მაშინ ამიბოხ, რომ ეც უტყარინა შეტყერებულა. მა თეგერ გათქმებულს თეგნემა ბოროტობა, ყველა დარწმუნებული ვართ. პარკო, თეგნის მხრივ ნაგელოთი თეგერ, მერე მივიღე დიდი სასწავლებლის უფროსი მართელომისი თეგნისა, რომ სომხი სომხი ხარო. იეთი, რადგანემა აქვს თეგერ სიტყვებისა პავსეგნ; ხომ გიარო, ხომ წახდა, პაკი თუ იმდენი ემისი, რომ ამ უფუძებელი, უტყარეგოვარო ღლაპაკი უტყი არ თობო. პაკიო თეგნისსი კიდევ ეს

ტის წინგენთა ბარტყობითა და გუჯრანობით, ვაგუდ დროათა ვანაწერი, წიგნისა და ნოტისაგან, არა საცავო და დაცულ, რაღაცაგა გარდაცხედელე წიგნნი იგინი სხვასა დღესათაშა მანა შეტყერებულა და ბრძანებთა მონასტრისა მის არქიმანდრტისა მერანსებითა (ქართული, გვიარდ მარგაშელი), რომელიცა მიიკვალა 1868 წელსა და მისა შეტყერ მონასტრის უფროსით ბერძნითა, რომელიცა დაუკარბი მონასტრისა და სარეგებლობენ დიდდლის შემოსავლითა, რომელიც აქვს მონასტრისა საქართელოდელა, რომლის ყოველს კუთხეში იპოვების ქონება და მშენი მონასტრისა მისი. ღატოვებელი ბერძნითაგან ამის მონასტრის ყველს მოწერება და გამაზადებელნი იპოვების ნოტისა და წიგნისაგან, რომელითავე დაუდევრებლობათ არა საცავი დაუკარბოთ ტაკი ქეს; გარეოლის ქესი და ყოველნეგე წარწერათა მიგდარებინა ჩვენგან...

ზარა უტყერს საშუაზობა არის მდგომარეობა დიდდელით ჩვენის დიდ-მონასტრისა ბოროტის მთასა ზედა. თუ მონასტრისა, რომელსაც აქვს ურეკიტი ქონება და მშენიფერ ყოველს კუთხეში იგინისა, შეტყერებულა ჩვენი თუ მონასტრისა მერე, ჩვენი თაჲდა მისელები-იქნების ხელთა ჩვენთაგან. ღდის დღესათა და საგნათა ჩვენ ტრუკიანე ამწეგებული ჩინებული მონასტრის ქეს, ქესიკა უტყარდ მიღდარი, უტყასწავლითა დღეათი ყოველდღისა და ბერძნითანაკ ვითარცა საყურებია ჩვენის ტრუკისა, 1868 წელსწოდით იქნეს ბერძნითა ცილობა და ჩვენის უტყდრობისაგამო ესე მონასტრისა, რომელიც იყო შეტყერული ჩვენის ვანათოვლასა, სადალ სტოტირებდენ წიგნანი მონაწმენდრი

ამაგი? პავდოგიოვია? მა დაკიოტილ უტყარაკიოთ: ერთი მოსამწეღელ უტყარათაგან თოტელომისა პავსე—მეტირდი რუსულათ, კითხულობას მწერტირად; დირეკტორის უტყერის. პე გავიფორებს იმსტყნს რაკი მოხდა მსკარაშელითან. მაგერე—მეტირდი, სახელდობარ სავანდო, თამაზელ უტყარა. „Нѣтъ а грѣхъ!“ (არა, მე ქართიველი ვარ).

თეგერ ამ იგუთი, რომ ერთ ფრაგენ—ქართელომა უზალეს სტუქსარს მოასწერს, რომ ეს სომხობია და იმ ქართელომა—უტყარება იმ სტუქსარსამაყად ვითარბა, რომ ან გრუჩისა (მე ქართიველი ვარ) პი, თი, აი... მართალია, სულ ესა! ამისთანაებე დავებრთობათ თეგნის ბოროტობისა წყალობით, გერ სადა ხარო, ხომ გიერწანსწარა-მეტყველებ: რაღათ ვარდები კიდევ. მოსულობა პაკიეთი და ქართეს სახელით, სჯობს ატყითე დამაწერე...

მაგრამ მართალია ყველა ესა, თუ არა...

წავლის.

საღმთოთა და საეკლესიოთა წიგნთა შეიგება და მთავრი მაჟიმინდონი, საღვ. იერეიმოვს მიაგებდა ღვთის მტაცებელნი, სასოციალ და ფილოსოფიური წიგნნი გრძელდებოდნენ ქვეყანას შინა ჩვენსა. მსოფლიო სტეპო-რაზედ მონასტრისა ამაჲა შინაზედნი ქართულითა შესწავლინ მან წინეთ 1868 წ., ხოლო ამ წლიდან ბერძენთა სრულიად წარატყეს მონასტრის ცესე ხელთა ჩვენთაჲს, ნახეს რა უღებდა ჩვენი.

მე ცხადდ მე თავით ჩემით, რამეთუ არა მიღებულ იქმნენ ბერძენთაგან მონასტრისა მას სამკვიდრისა ჩვენისა კრისასა და შემდგომად ჩვენსა არცა და ერთი მხოლოდნი „შესლავდ მონასტრისა მას იველითა“ თავიანი არა იქნა შეწყნარებულ ბერძენთა მერ, რომელთა შეკრებდ და წესი დაეყრეს, რათა არცა ერთი ამისა შეეძლებ ქართველთაჲნი არა იქმნას შეწყნარებულ მონასტრისა მას. მაჟიმინდ და ესტორილ გარემოებაჲსა ამაჲ ზედა და მივირდენ განვიზიარებ ამ მსოფ. თვითთა ჩემთა ძილი და შევიწროვ არა ხანგრძლივი ცხოვრება ჩემი საქმესა მას, რათა არა სრულიად წარცხებულ იქმნას ერისა ჩვენისათვის დიდებულ მონასტრის ცესე, რასათვის წარცხედ სასულიეროსა და საერისა მოაზროვნისა წინაჲს ქოლსტანტინეპოლს, რუსეთის ღვთაჲს და შემდეგ წარსდგ საქმე ცესე 1878 წ. ბედოლის კრებასა შინა პატიცხვებულთა თიადან-ანთურებათა მათა ჩვენისათა, სადაცა მხურვალის გრძნობითა და წაღილით მონასტრის და წარდგინდ იქნა უმსოფლისა მოაზროვნისა წინ, რომელიც პატივი სათვის რუსეთისა სამთავროის სახელისა უტყვევლად არ დაუკრებულ კოფერისა მისს ბელ-ქვეშ მოსრულისა კრისასა და შემწვობითა დღითა სათა და საზოგადოებისა თანაგრძნობითა სულდგინდ, იქმნენ იმდითა, რომელ მიდართ და განთქმებულ მონასტრის იველისა მოაზროვნულ იქმნას იველისა კრისა და არა სრულიად ამოსწვდეს სტენბა და სახელი ერისა ჩვენისა მათას მას ზედა და კოფერირებათა მათთა ზედა.

მართა არა შეწყნარებულ ბერძენთაგან იველით მონასტრისა შინა, უფლებითა ჩემთა და დამხარებითა პატრიარქისა საზოგადოების ქართველთათა შეკრებებ შესწავრაჲნი, შევისუფლდ ადგილი მტერი ახოლად მონასტრისა მას იველითაჲსა და ნებისთა ღვთისათა აღმწებულ იქნა ახოლ სავანი ქართველთათვის მას მათას წმინდანთა პირისა ზედა აჲ წოდებულ საწინდ წმინდასა მოკიქულისა და მახარებელსა მონასტრისა, სადაცა აჲ არა მკრედიან მონაზონნი ერისა ჩვენისა საგან იღვწან ღვთისად და ერისა ჩვენისა სასახელი რამეთუ დავიწყებულ ბიძისა ზედა სახელი იველითაჲს აჲ მადლითა ღვთისათა ცნობილ არა და ესმას მტერისა სა-

განისა ამის არსებობისა ღვწლი მონასტრისა ამის განმარდებისა, რამეთუ საგანსა მას შინა აჲ მოაზროვნულ და განწყობილ არს დავიწყებულ მამულსა ჩვენსა შინა სასულიერო საეკლესიო გლობა ქართულითა, თორავა ძეგლთა კითხვითა ჩვენთა სოზარისა შინა და სასულიერო განწყობილებითა და ტიპილ მხარეებითა გლობა ცესე აჲ ცნობილ იქნა და ბერძენთა და რუსთა მიერ ბიძისათა ფრიალ სახერა და მოაზროვნულ, რამეთუ ბიძანი ქართველთა მოგალობითაჲნი ტიპილ სწერ ელიობის მისთვის მიწვეულ იქმნებთან ტაძართა შინა დღითა ბიძისა მონასტრისა ბერძენთა და რუსთა მიერ, რომელნიცა აჲ განკარგდებან წარჩინებულთა და ტიპილ-სამწინისა ამას გლობაჲსა ზედა.

(შედეგი იქნება)

განცხადებაჲნი

„წარა-კითხვის“ ზამბარაულმაჲს საზოგადოებისა მხარეთაჲსა აცნობებს მთელსაში მკრედიანთა ქართველთა, რომ მამულ ზარეულ ქვეყნისათაჲს შუა ქვეყნისა გამოაზრებას სასახლი შეიკა, ძალმხისა და მამულისაჲს მითად.

შეიკაში ასწავლიან: ქართულ და რუსულ წერა-კითხვას, საღმთოთა წერილსა, ანგარიშს (არიმეტიკას), გლობას და ქალებს ქრატეკისად.

შეიკაში იქმნებან მიღებულნი ემანუელისა ნწით შეილის წლისანი და არა უმეტეს ცხრა წლისა.

სულ იქნება საშოკი ადგილი; ამ რასტიდამ ათი გარდებულნი ღარიბთათვის; კ. მელიქი უფასოდ მიიღებ და რასტილ-დაბათის კი უფლდ შემოიტრანს შოკლაში თითო მანეთი, ყოველ თვის და მდებეს; მკათათვის და მკათაშობისთვის გარდა.

მაიკე ჰულის ტყველების მხარეებაჲ ამ შოკლაში, უფლად ამ პირად გამოუცხადოს სურფილ საზოგადოების სტეკტარს 2. მეფრაჲგას, რომელიც ცხოვრობს მოაზროვნის ქუჩაზე (Лаводская улица), № 21, ბრიტე-როვის სახლებში, ამ გამოზარდის აჲ ადგილად განცხადებს.

(5-1)

ქალაქის გაგზოვობისაგან

თთლისი ქალაქის გაგზოვობა აცხადებს, რომ მკათისა, მართაკოვის წყლის-პირა ქუჩაზე, მართაკოვის ცალ სახლებში არის განცხადებები 2. ათისა თვის საზარეულოთი, სა-რათი და სივრცითი.

დაწერებულთა პირადისა შეტყობა „შეიკაში“ მთელისა მალკისა მამულისა.

(3-2)

გაგზისა აქეთა მხრისა საქმეჲსა ინსტრუქტის რჩეულ უსადებს, განდებების მშობლობისა, ნათესავეებსა და ატყუნებს, რომ ცენის ყრით, რომელიც ამ 4 ივნისს მოხდა ინსტრუქტის ნაწირონტყეჲთა მიღებულთა არან შენდებილ კანდიდატსა აგვალაშობ განკრავილებასა: სრულიად იზილებ—მართა გავალაშობისა ანაშობის კალი და ედგენ შაჰროსა პრაპორაშობის კალი მამითა-ბოლი—მოდესტის ასტორის კალი გავტრანე უფლადიანისა; დღე-შაშით იზილი გავტრანე შედგენს-სარეს-საგასა ლუბერისკი სტეკტარის კალი და იმდებ საგზა-მხარისა პარტიკის კალი.

რუსულ განკრავილებას: სრულიად იზილი განკრავდ მარეჲსა კაბიტრის კალი, დღე-შაშით იზილი—მართაჲს კანტარის კალი.

(3-2)

კირიკასოლისა და შამდამის კირისა ზამბარაულთაჲს

ინფორმისი ავალზიჲსი 20% უფრო იზად

გასიყვება სხვა-და-სხვა ინფორმის სტენბე.

(10-10)

შამულად და მამოლი

შერი და შეილები, რომელნიც პარტიკი დამხარების დროს ოკოპის ნდებლი განმარტებს, როგორც იქნა ბოლოს მიღებულ იქმნენ ინფორმის მალაზიში. იქვე მიიღეს აგრეთვე მრავალ ჩაი.

(10-5)

სოფელში და მოგზაურთათვის

დასაცეკი კოპატები, კრესლო-კოპატები, სკამები; წყლის საწმენდ მამოლი, დანები, თევზები, ჩემოდნები, ჩაი, მსკვირები, კანფეტები, ციტრატ-განებია და თევზის საჭერი ჯაშები ისყიდეს ინფორმის მალაზიში—3 მანეთიდან 8 მანეთამდინ.

ნამდელი ინფორმის თიფები და რეკლამების ისყიდეს ინფორმის მალაზიში 30% უფრო იზად, იდრე სტეგან სადმე.

წამოსახსნედი! წამოსახსნედი! წამოსახსნედი!

ინფორმის მალაზიში 3 მანეთად 25 კაიკად; წინდები და ჩულკები ლუდინი 2 მანეთად!

(30-7)

სალმარნი ზამდამინა გაილი ბალახის ქუჩაში, სტეკი მელიქოვის სახლებში, № 3. მაკეთებ რანის ბალკონსა, კიბეებსა, საღვთის მთა-

ჯირბებსა შენობისთვის შესაკრავ რკინებსა და აგრეთვე ყოველგვარ ზაჲსა რკინეულისა იად ფასსა.

სელოსანა დგითი ეზარადე.

(6-5)

მაქეს პარტიკი ეცნობა პარტიკე-მულ საზოგადოებისა ჩან ნიშანსა. მკის საპარტიკო წაღვნი უწყებულ თვისი მეურნეობითა ად-წერილობას-მებრ დოკტორის პლეჲს კოსტისა და სხვა ცნობებით, რომელიც იმყოფება მუთაისის გუბერნიამი სენაჲს მხარაში სოფელ ნოკალკეს, 18 ივნისტედ დაბა ახალ-სენაჲს (სტენბე რანის გზისა) უსანსკე-რისა 20 წლის განმავლობაში იყო მივირდელი, უსანსკე-რითა მიტოვებულ, ახლა კი ეს წყლები ჩემს განკრავლებებში არის საჯაროდ დღე და კოლდებ მოყვანილი მდინის წყალი სრულს წყობილად. ეს სასურ-ნალო წყალი სხვა წყლებთან განკრავილებად და ავეჯინილია მიიღეს საშ-მულობით 10 არმინდელ და გამწმენ-ბულით აუზები (ცანტები).

მსოფელი შეფუთიანთ ისარტე-ლიან აღინიშნოს წყლებით ფრიალ ზომების ფასით და მთიელის პე-რით, რომლითაც გამოჩენილია ნო-ქალექები.

მეორე გიადის გავრა იქან ღაზრის ძე გვიმასი.

(12-10)

პარტიკინი შოკლაჲსი

თმებისთვის 1 მ. 50-დამ და ცხერ-ბასათის 1 მ. 75-დამ; ყვავილეს სუნურაჲსთვის 2 მანეთად; სანდევ 30 კან; რუმეჲს 5 კან; ფილტრ-ბა (წყლის დასაწმენდი) 3 მან და გვადრის 1 მან-დამ; თევზები 2 მან-დამ; შოკალის კანფეტები 20 კან; თითო ყუთი და სხვ. ინფორმის მალაზიში.

(100-13)

შანსანსოლი ბასილდა

თაფები, რეკლამები, დანები; კიბეები, ლუდები, სანები, წინდები; მულკები, ცხერი-სახები და სხვ. და სხვ.

ინფორმის მალაზიში.

(10-5)

მე ი მ გ ე ა

რადგან მიიღეს ქვეყანაში გამოჩენილ და მძლავრად წამდა.

თმის განსაზღვრება

მე - მსტერი

ერთად ბერძნისკი დაბაჲს მის გზით ინფორმის მალაზიში ეს წამდა

(100-7)